

Algemeen Bestuur

Veiligheidsregio Groningen

Datum: 8 december 2017

Onderwerp: Rapport Brandweezorgdekking stedelijk gebied Groningen

Aanleiding

De gemeenteraad van de gemeente Groningen heeft bij de behandeling van het dekkingsplan 2016-2020 van Veiligheidsregio Groningen (VRG) de vraag gesteld of er mogelijkheden zijn om de opkomsttijden van de brandweer en daarmee de dekking in de stad te verbeteren. Samen met de planologische ontwikkelingen rondom de kazernelocatie aan de Sontweg, vormde dit de aanleiding voor het bestuur van de VRG om een quickscan te laten uitvoeren naar de brandweezorgdekking in het stedelijk gebied. In het Algemeen Bestuur is aangegeven dat ook de mogelijke invloed op omliggende gemeenten en posten (zoals Ten Boer, Haren en de post Harkstede) in het onderzoek moest worden betrokken. Ingenieurs- en adviesbureau Antea Group heeft het onderzoek uitgevoerd en de bevindingen aangeboden in het Rapport Brandweezorgdekking stedelijk gebied Groningen.

Samenvatting en conclusies rapport

Doel van het rapport is:

- a) Het geven van advies over het mogelijk verbeteren van de brandweezorgdekking, oftewel verbetering van de opkomsttijden. De opkomsttijd bestaat uit de verwerkingstijd van de meldkamer, de uitruktijd vanaf de brandweerpost en de rijtijd van de brandweerpost naar het incident.
- b) Inzicht bieden in de beste locaties (zoekgebieden) voor het positioneren van brandweerkazernes voor het realiseren van voldoende dekking in het stedelijk gebied. Onder het stedelijk gebied wordt in het onderzoek verstaan de gemeenten Groningen en Haren.

Het onderzoek levert een eerste indicatie van mogelijkheden in kazernespreiding en kazernelocaties.

In het onderzoek is gekeken naar de invloed van de uitruktijd op de dekking. Een kortere uitruktijd vanuit de bestaande twee kazernes (Sontweg en Vinkhuizen) zou een aanzienlijk beter dekkingspercentage betekenen dan de huidige 67%. Wanneer de uitruktijd niet kan worden verkort (en dat is de verwachting met betrekking tot de huidige situatie), moet worden gekeken naar alternatieve varianten van kazernespreiding over de stad. Er zijn daartoe varianten met twee en met drie kazernes onderzocht. De varianten met twee kazernes leveren bij een uitruktijd van 2 minuten een dekkingspercentage van 72 tot 78%. Met drie kazernelocaties kan een dekkingspercentage boven de 80% worden gerealiseerd. Bij geen van de varianten kan de gemeente Haren voldoende worden bereikt. Ook in de omliggende dorpen zoals Ten Boer en Harkstede zal nog steeds een eigen brandweerpost nodig zijn.

Tabel 2.6 Dekkingspercentages van de beschouwde varianten

	<i>Alternatief</i>	<i>Dekkings%</i>
	Sontweg + Vinkhuizen	69
1	Kardingerweg + Hoendiep	75
2	Kardingerweg + Peizerweg	76
3	De Hoogte + Zaanstraat	78
4	De Hoogte + Martini Ziekenhuis	72
5	De Hoogte + Van Ketwich Verschuurlaan	73
6	Vinkhuizen, Kardingerweg en Van Ketwich Verschuurlaan	88
7	Vinkhuizen, Kardingerweg en Zaanstraat	90
8	Hoendiep, Kardingerweg en Van Ketwich Verschuurlaan	86

In het rapport staan de volgende conclusies:

1. Er zijn voor de dekking (het realiseren van snelle opkomsttijden om aan de brandweezorgnormen te voldoen) betere kazernelocaties denkbaar. Zolang er sprake is van 'tegenover elkaar' gepositioneerde kazernes (noord-zuid, oost-west, noordoost-zuidwest, et cetera) en uitgaande van korte uitruktijden is het stedelijk gebied met twee kazernebezette posten af te dekken: er is dan een dekkingspercentage van boven de 80% realiseerbaar.
2. Mochten kortere uitruktijden niet te realiseren zijn, dan is het voor de dekking nodig om met drie uitruklocaties te gaan werken. Alleen dan is een dekkingspercentage van boven de 80% haalbaar. *(NB Met de variant met de twee locaties De Hoogte en Zaanstraat is 78% haalbaar.)*
3. Vanuit alle beschouwde kazernelocaties is de binnenstad binnen (ruim) 10 minuten te bereiken. De vastgestelde bezetting van 18 personen kan dus binnen deze tijd, eventueel vanuit verschillende locaties, ter plaatse zijn. Wel zullen, als voor een dergelijke variant *(NB met drie posten)* wordt gekozen, dan organisatorische en/of formatie-aanpassingen nodig zijn om de bezetting van de basis- en specialistische voertuigen te kunnen garanderen.
4. Bij bepaalde kazerneconfiguraties van twee kazernes kan de tijd tussen de aankomst van het eerste en het tweede voertuig (van de andere kazerne) relatief lang zijn: meer dan 6 minuten. Dit geldt in de oudere wijken rond de binnenstad (niet de binnenstad zelf). Daar staat tegenover dat de opkomsttijd van het eerste aankomende voertuig wel snel is. Bij een kazerneconfiguratie van drie kazernes is de verschiltijd in aankomst van de verschillende voertuigen korter: binnen de 3 minuten.
5. Als het mogelijk is de uitruktijden van de beide kazernebezette posten in Groningen Stad te verlagen richting de 1 minuut, dan levert dat een aanzienlijke tijdswinst en daarmee stijging van de dekkingskwaliteit op. Uitgaande van deze snelle uitruktijden is ook met de twee huidige kazernes een dekkingspercentage boven de 80% te realiseren. Bij het ontwerp en de invulling van een nieuwe kazerne zou hier aandacht voor moeten zijn. Dit kan bijvoorbeeld bij het ontwerp van de logistiek van de kazerne, de positionering van slaap- en verblijfruimten, de looproutes in de kazerne, techniek in de alarmering en de locatie waar geoefend wordt.

Overwegingen bij het rapport

1. Het onderzoek naar de brandweezorgdekking in het stedelijk gebied had als uitgangspunt de vraag van de gemeenteraad van Groningen of een dekkingspercentage boven de 80% haalbaar is. De conclusie is dat dit zeker haalbaar is door met drie uitruklocaties te gaan werken. Wanneer een iets lager dekkingspercentage aanvaardbaar wordt gevonden kan met twee goed gepositioneerde uitruklocaties worden volstaan, zeker als de uitruktijden kunnen worden verlaagd naar bijvoorbeeld 1,5 minuut.
2. De opkomsttijd bestaat uit de verwerkingstijd van de meldkamer, de uitruktijd vanaf de brandweerpost en de rijtijd van de brandweerpost naar het incident.
  - Verwerkingstijd: In het onderzoek is gerekend met een verwerkingstijd bij de meldkamer van 1 minuut. Dit is een reële aanname.
  - Uitruktijd: In het onderzoek is berekend wat de gevolgen voor de dekking zijn wanneer de huidige uitruktijd van 2 minuten wordt teruggebracht naar 1,5 of zelfs 1 minuut. Op de huidige kazernes kan de uitruktijd niet worden verkort vanwege de inrichting van de gebouwen, en (met name bij de Sontweg) de omvang en aard van de kazerne. De uitruktijd zou met nieuw te bouwen kazernes wel substantieel kunnen worden verkort.
  - Rijtijd: Een nadeel van de locatie Sontweg is dat deze grotendeels dicht tegen bedrijventerrein aan ligt, en juist verder weg van woningen en andere kwetsbare objecten met strengere normen voor de opkomsttijd. Wijzigingen in het wegennet en vertragingen in het verkeer hebben een behoorlijk effect op de opkomsttijd.
3. Het rapport geeft een advies over de kazernespreiding in de stad Groningen, met de vaststelling dat vanuit de stad de gemeente Haren niet in voldoende mate kan worden bereikt. Omliggende dorpen zijn niet in het onderzoek meegenomen, omdat daar een eigen brandweerpost nodig is ongeacht de kazernespreiding in de stad. Wel zal vanwege de regionale functie die de beroepsbrandweer ook heeft, het optimaliseren van de brandweezorg in de stad Groningen effect hebben voor de regio als geheel.
4. De in het rapport genoemde locaties zijn zoekgebieden; het is niet gezegd dat in deze zoekgebieden daadwerkelijk geschikte locaties aanwezig en beschikbaar zijn. Bij de concretere bepaling van nieuwe kazernelocaties zal rekening gehouden moeten worden met het risicoprofiel van het verzorgingsgebied en de invloed van de locatie op het kunnen voldoen aan de normtijden.
5. Om met twee uitrukposten in het stedelijk gebied te kunnen werken, is een derde locatie nodig. Deze locatie is noodzakelijk om alle ondersteunende functies van de VRG (die nu aan de Sontweg zijn ondergebracht) te organiseren. Dit betreft functies als een oefenlocatie, werkplaats voor het uitvoeren van (klein) onderhoud aan materiaal/materieel, ademluchtwerkplaats, PPMO-keuringslocatie en sportvoorzieningen. Naar verwachting zal op deze locatie overdag voldoende personeel aanwezig zijn zodat van hieruit ook uitgerukt kan worden. Een dergelijke locatie zal zich waarschijnlijk op een bedrijventerrein bevinden. Overigens heeft Brandweer Opleidingen Noord (BON) uitgesproken te willen verkennen of de huidige oefenlocatie in Zuidbroek kan worden verplaatst naar de stad Groningen om zodoende effectiever gebruik te kunnen maken van het daar aanwezige beroepspersoneel.

6. Op de huidige locatie aan de Sontweg is, naast de repressieve dienst voor de stad, het merendeel van het dagdienstpersoneel van de VRG gehuisvest (ongeveer 165 dagdienstmedewerkers). Het dagdienstpersoneel is werkzaam ten behoeve van de brandweezorg (incidentbestrijding), risicobeheersing, crisisbeheersing, gemeentelijke kolom of ondersteunende diensten als DPOO en bedrijfsvoering. Ook de werkplekken voor het cluster Stad zitten op de Sontweg. Bij het vervallen van de locatie Sontweg zal ook voor de huisvesting van het dagdienstpersoneel een plan moeten worden ontwikkeld.
7. Het anders inrichten van de brandweezorgdekking in het stedelijk gebied kan als momentum worden beschouwd om te komen tot een huisvestingssituatie die aansluit bij de (nieuwe) organisatie van de VRG.
8. Wanneer besloten wordt tot een nadere verkenning van de brandweezorgdekking in de stad Groningen met twee kazernebezette posten, dan zal de VRG dus op zoek moeten gaan naar locaties voor twee uitrukposten, een oefen- en onderhoudslocatie en kantoorruimte.
9. Met twee goed gepositioneerde kazernes is een dekkingpercentage haalbaar van 72 tot 78%. Dit percentage zal verbeteren wanneer de uitruktijd verder kan worden verkort. Met drie kazernes kan een dekking worden bereikt van 86 tot 90%. Behalve de kosten voor de derde kazernelocatie, brengt een keuze voor drie uitrukposten ook een stevige aanpassing van de uitrukorganisatie met zich mee. De formatie zal moeten worden uitgebreid om de drie posten te bezetten.

De bovenstaande overwegingen leiden tot de volgende analyse:

Het dekkingpercentage in de stad Groningen is lager dan in stedelijke gebieden elders in het land. Er ligt een bestuursbesluit onder het (regio breed) accepteren dat de norm niet altijd kan worden gehaald, en er wordt mede daarom sterk ingezet op preventieve maatregelen. De locatie van de kazerne Sontweg is weinig effectief voor het behalen van de normtijden voor woningen en kwetsbare objecten. De technische levensduur van de kazerne aan de Sontweg nadert zijn einddatum. Het pand is bijna 40 jaar oud, kent een toenemende onderhoudslast en voldoet daarbij niet meer aan actuele inzichten en normen die gesteld worden aan kazerne- en kantoorfuncties. Daarnaast komt door ruimtelijke ontwikkelingen de locatie Sontweg onder druk te staan.

Wanneer de Sontweg wordt verlaten, biedt dit niet alleen kansen om de brandweezorgdekking in de stad te verbeteren, maar ook om het VRG-kantoor passend bij het nieuwe organisatiemodel én een efficiënte locatie voor alle ondersteunende functies in te richten. Een nadere uitwerking in scenario's zal de consequenties nader in beeld kunnen brengen, inclusief de financiële gevolgen. Daar waar synergie te bereiken valt, zal verbinding worden gezocht met andere organisaties.

Vervolgonderzoek

Het verkennende onderzoek heeft opgeleverd dat de brandweezorg in de stad Groningen vanuit twee locaties kan worden verzorgd. Door deze locaties slim te positioneren, kan de brandweezorgdekking worden verbeterd. Vanuit de aanname dat VRG de locatie Sontweg met een aantal jaar zal moeten verlaten, moeten de mogelijkheden voor een nieuwe locatie worden bekeken. Het verplaatsen van de kazerne Sontweg zal vervolgens mogelijk van invloed zijn op de kazerne in Vinkhuizen. De vraag moet dan worden beantwoord of de uitruklocatie in Vinkhuizen gecontinueerd kan worden, of dat ook voor deze tweede uitrukpost een andere locatie moet worden gezocht. Tot slot zou naar alternatieve locaties gekeken moeten worden voor het huisvesten van de ondersteunende functies en de kantoorfunctie.

Het Dagelijks Bestuur heeft VRG opdracht gegeven op zoek te gaan naar de meest optimale mogelijkheden en daarbij de bestaande budgetten te betrekken. De financiële consequenties worden nader in beeld gebracht om ze vervolgens aan het bestuur te kunnen voorleggen.

Voorstel aan het Algemeen Bestuur

1. kennisnemen van het Rapport Brandweezorgdekking stedelijk gebied Groningen.
2. kennisnemen van de opdracht van het dagelijks bestuur aan VRG tot verder onderzoek.